

The Project Gutenberg eBook of Lauluja Anakreonilta, ynnä myös Laulu Sappolta, by Anacreon

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Lauluja Anakreonilta, ynnä myös Laulu Sappolta

Author: Anacreon

Translator: Erik Aleksander Ingman

Release date: August 7, 2015 [EBook #49646]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LAULUJA ANAKREONILTA, YNNÄ MYÖS LAULU
SAPPOLTA ***

Produced by Jari Koivisto

LAULUJA ANAKREONILTA

ynnä myös Laulu Sappolta

Greekan kielestä suomentanut ja lyhykäisesti selittänyt

ER. ALEKSANDER INGMAN

HELSINGISSÄ, 1834.

Pränttätetty J. C. FRENCKELLIN LUONA
POHJALAISILTA.

Imprimatur. *C. E. Ekelund.*

LUKIALLE.

Anakreon, jonka tekemiä nämät tässä Suomeksi käätyt Laulut ovat, oli mainio Greekalaisten Runoja. Hänen elämäkerrastansa ei ole meillä enään varsin täyttä tietoa. Greekalaisten kirjamiehet vaan mainihteivat, hänen syntyneen *Teos* nimisessä kaupungissa *Jōnian*[1] maalla vähässä Aasiassa, josta hän, koska Persalaiset, joita nyt Kyyros hallihti, alkovat hänen syntymämaatansa rasittaa, lähti pakoon Abdeeran kaupunkiin, Thraakian maalla. Sanotaan hänen sitten kappaleen aikaa eläneen Samon saarella, johonka Polykrates, saaren hallihteva kuningas, häntä kuhtui. Täällä, tämän kuuluisan kuninkaan rikkaassa hovissa, oli Anakreonilla varsin hupanen ja huoleton elämä; ja kehutaan hänen sulosilla lauluillansa pian niin miellyttäneen tämän kolkkoluontososen kuninkaan, että se rupesi hänen paraaksi ystäväksensä. Mutta Polykrates ei elänytkään enää kauan; hän kuoli pois, ja Anakreon lähti Atheenaan. Tässä mailman muinen kuuluisimmassa kaupungissa eli hän nyt Hipparchon turvissa, ja oli kaikkien mainittavana. Vaan eipä hänen olonsa täälläkään ollut pitkälinen. Sillä kuin Hipparchos murhattiin v. 513. e.Kr.s., muutti Anakreon, joka soi rauhassa elää, takasi syntymäkaupunkiinsa; josta hänen kuitenkin vielä, koska Histiaios nosti Jōniassa kapinat Persian valtaa vastoin, täyty uuestansa paeta Abdeeraan. Täällä hän myös viimen kuoli 85. vuoen ijässä siitä, että joku Viinapuun marja, jos muuten tarina totta puhuu, oli tarttunut häntä kurkkuun ja hänen tukeuttanut.

Lauluissansa on hän somaasti ja soriolla kielellä rakkauen ihanuutta runoillut ja myös viinan ilahuttavaa voimaa. Aika ei ole kaikkia hänen laulujansa meille säilyttänyt; ainuastaan vähänen osa näitä on enään jällellä, joista vielä vähempi tässä Lukialle suomennettuna annetaan.

*****

Sapfo, jonka lauluista ainuastaan yksi tässä nyt suomennettuna myös seuraa, oli varsin erinomasen laululahjansa vuoksi ehkä vielä Anakreoniaki mainiampi, ja eli nuin 660 vuotta e.Kr.s. Tämä vaimo syntyi *Mityleenen* kaupungissa Lesbos saarella, ja on molemmissa vielä tallella olevissa lauluissansa varsin kauniisti runoillut omaa hellää ja palavaa rakkauttansa, joka hänelle viimen surmanki tuotti. Hän oli muka rakastunut yhteen *Faon* nimiseen nuorukaiseen; mutta hyljättynä tältä suuttu hän elämähänsä, ja, nostua merenrannalla olevan korkian vuoren kukkulalle, heittiiksen sieltä päätään myöten alas aaltojen pauhinaan, lopettain niin sekä surunsa että päivänsä.

Näitä lauluja kääntäissä on Suomentaja aina kokenut nouattaa alkukielen omaa värsylaatua. *Anakreonin* lauluissa on mitta enimmiten seuraavainen:

— / — ' v — ' v / — ' —

eli

v v | — ' v — ' v | — ' _ —

elikkä:

v v | — ' — ' v v | — ' _ —

Ja Sapfon värsy soi niin näin:

— ' v — — — ' v v — ' v — ' — _

— ' v — — — ' v v — ' v — ' — _

— ' v — — — ' v v — ' v — ' — _

— ' v v — ' — _

Näihin mittoihin ja myös muihinki on Suomentaja luullut kielemme paraite sopivan, jos me lauluissamme samati kuin Greekan ja Latinan kielissä tavallinen on, ainuastaan sanapolvien eli tavausten omaa arvoa (quantitet), se on *pituutta ja lyhyyttä*,[2] tarkoin noutelemme, ja tehen sitä myös sallimme että sanojen *aksenttoa* välistä turmellaan. Tämä aksenton turmeleminen lienee monenki mielestä kummallinen ja sopimaton. Mutta tätä havaitaan myös paraissaki Runoissamme, kuin niitä vaan lauletaan taikka niin luetaan kuin laulannon laatu vaatii. Se lienee siis Lauluissamme sallittava; vaan ainuastaan sillä eholla, että polvien arvoa myös nouatetaan samalla. Suomen Runojat eivät ole tätä asiaa aina ahkeroineet; sillä Runoissa usein tavataan semmosiaki värsyjä, joissa, kuin lauletaan, sekä polvien arvo että sanojen aksentoki surmataan e.m. näissä värsyissä:

"Minä mies vähäväkinen en ole iso iältä"

Jotka laulettaissa näin kuuluvat:

Miinä|mies vä-|häävä-|kiinen en o-|lee i-|soo i-|ältä.

Vaan tämänkaltaset värsyt, joissa lyhyet polvet näin venytetään ja sanat siis melkein ouoilta kuuluvat,

ovat Suomentajan mielestä aivan sopimattomat, ja näyttänevät toeksi, etteivät Suomalaisten Runojat vielä ole Runoteoissaan aina kahtoneet värsyin ulkonaista kauneutta, jota kuitenkin valaistuneempi kansa on Runojoiltaan vaativa. — Selvemältä tosiaan ja varsin komialta soivat Runoissamme semmoset värsyt, joissa tätä venyttämistä ei kuulla, vaikka niissä aksenttoaki turmellaan e.m. tämä värsy:

"Kante-|leen kä-|tensä | alle"

elikkä tämä:

"Niin sa-|noopi | Lemmin-|käinen"

Ja vielä selvemältä, jos sanojen sekä aksento että arvoki samalla sopivat yhteen, niinkuin näissä värsyissä:

"Ihte | vanha | Väinä-möinen
Otti | soiton | sormil-|lensa"

Sen tähän pitäisi myös Suomentajan mielestä sekä Runomme että muutki Laulumme, olkoot minkä luontokset tahansa, polvien *pituuven ja lyhyen* mukaan aina rakennettaman, erinomattain siitä syystä, että sanat näin tavoin ovat laulannolle mukavimmat, ja lauluki selvemältä kuuluu, koska pitkihin ja lyhyihin soitto-äänihin (*toner*) sovitellaan pitkä- ja lyhyt-polvisia (*lång- och kortstafviga*) sanoja, niin että sekä mainittu lyhyien polvien venyttäminen että myös pitkien lyhentäminen elikkä muuten murtaminen vältetään.

Tätäpä kuitenkin ovat pian kaikki nykyset Suomalaisten Laulujen tekiät peräti laimin lyöneet, luullen Suomalaisen värsyn pitävän samati rakettaman, kuin Ruotin ja muissa Göthiläisissä kielissä (joista kuitenkin Suomen kieli kokonaan erottaiksen) on tavallinen. Muuan Laulu, pantu menneenvuotisen Wiipurin Sanan Saattajan 10:nteen Numeroon, ja laulettava kuin: *Skön som Cyperns Herrskarinna* lienee sopiva näyttämään, ettei Suomalainen värsy saa Ruotin eikä Saksan kielen jälkeen rakettaa, vaan että se on sovitettava laulannon mukaan. Mainitun Laulun nuotti on mitaltansa seuraavainen:

v v | — ' v — ' v | — ' — _

v v | — ' v — ' v | — ' —

Jonka tähän myös se tähän mittaan sovitettu Suomalainen Laulu kuuluu laulettaissa näin:

Kúnní-|à òn | kasva-|vainen

Miéhuú-|dèstá | mènòs-|sà (!!) j.n.e.

Mut eiköhän värsy näin tehtynä liene tosiaan hankalallinen ja laulullensa kankia, ja eikö vielä päällisiksiki useimmiten siitä laausta, että kuin sitä lauletaan, toinen siit' ei ymmärrä pian mitään?

Olisi nyt Suomalaisen värsyn rakennuksesta vielä paljokin sanottavaa; vaan tässä ei ole tila tästä aineesta enään laviammin puhua. Lopuksi vaan mainittakoon, että ne, jotk' eivät suostu näitä lauluja mittojensa jälkeen lukemaan, siitä syystä, että aksentto heiän mielestä silloin usein surmattaisiin, taitavat heitä lukiissansa, niinkuin tottuneet ovat ja niinkuin Runojamme myös luetaan, seurata vaan sanojen omaa aksenttoa. Ehkä lieneeki se paras; niinpä moniaat oppineet arvelevat Greekalaistenki ja Latinalaisten tehneen, koska he aksenttoa turmellen värsynsä rakensivat polvien pituuven ja lyhyen mukaan, kukatiesi vaan saahaksensa näin värsyn laulannolle soveliaammaksi.

Mitä nyt näien Laulujen Suomennukseen tulee, niin taitaneepi tarkka tutkia havaita siinä paljon vikoja ja puutteita. Vaan hän muistakoon myös, että kielemmeki vielä tahtoo olla kankianlainen, koska sitä vasta nykyään on enämmin ruvettu harjoittamaan, ja että tämä työ siis on ollut Suomentajalle usein vaikiata. Oppineille hän myös soisi vielä saaha mainita, että hän suomennuksessaan on seurannut enimmiten *Gumaeliuksen* Greekalaista Tekstiä, josta hän kuitenkin paikoin on erkaunut, nouattaaksensa toista hänen mielestensä parempaa lukulaatua (läsart).

Helsingissä 24:nes päivä Toukokuussa 1834.

LAULUJA ANAKREONILTA,

I.

KANTELE.

Laulaa Atreidiloita,
Laulaa Kadmookin aivon;
Mut kielin kanteloinen
Raikkuupi *rakkautta*.
Mä kielet vasta vaihoin,
Mä vaihoin kanteleenki,
Ja soitin työt Heerakleen;
Mut tuopa kanteloinen
Vaan, raikku *rakkautta*.
Jääkää uroot hyvästi!
Mun kanteleeni kaunis
Vaan *rakkautta* raikkuu.

II.

VAIMOT.

Härälle Luoja sarvet,
Hevolle potkat anto,
Jäneksillensä juoksun,
Hampaatpa leionaille,
Ja uimukset kaloille,
Ja siivet lintusille,
Ja miehillepä mielen.
Mut jäikö vaimot ilman?
Mit' anto? *kauneuuen*;
Kilpein siaan sen saivat,
Siaanki laapuritten.
Voittaapa myös teräksen,
Tulenki vaimo kaunis.

III.

EROS.

Syän-yöllä, koska Arktos
Aleneepi, kääntyen jo
Käsivarrellen Boöteen,
Ja imehnosetki kaikki
Väsyneinä nukkuvatten;
Tuli tuo *Eròs* ovelle
Koputellen salpoaini.
"Kuka" — karjasin — "koputtaa?
Kuka karkottaa unoisen?"
Ja *Eròs* sanoo: "avaappas!
Mitä peljännät sä pientä?
Satehesta kastununna
Kulen yössä kuuttomassa."
Suretuinpa tuota kuullen,
Heti valkian varustin,
Oven aukasin, ja lapsen
Näjin siipiset selässä,
Oli käissä jous' ja viini.
Asetin nyt tuon takalle,
Käsiänsä kourissaini
Hivutin, ja hiuksistansa
Ve'en vuotavan pusersin.

Sepä päästyään vilusta
Sano: "koitetaanpa suotta
Tätä jouta, liekki jännet
Pilauntunut sateessa."
Virittää ja lailla paarman
Mua maksahan paneepi.
Hypätenpä nyt hahottaa:
"Mua onnistak, isäntä,
Viaton tok' ompi jousi,
Kipu rintahas tuleepi."

IV.

EROS.

(7:mäs Laulu.)

Hyakintho-vihtasella
Mua löi *Eròs* ja vaati
Peto juoksemaan keralla.
Läpi koskienpa tuimain
Sekä mehtien ja vuorten
Samosin mä nyt hikoillen;
Syän nousi sieramiini,
Ja tukahtuak jo tahdoin.
Tämäp' ohtahan sivauttain
Mua silkki-siivillänsä
Sano; "et sä voi rakastaa."

V.

UNONEN

(8.)

Minä maatessaini yöllä
Punasella vuotehella.
Ihanasti päihtynynnä,
Näjin unta juoksevaini
Viriästi varvaspäillä,
Remuten keralla naisten.
Pilojaanpa pisti poijat,
Ihanammat kuin *Lyaios*,
Sekä haukkuivatki hurjat
Tähen tyttöjen soreitten.
Ja ku suuellak jo mielin,
Pakenit unesta kaikki.
Minä jäätyäini yksin
Polo uotin unta taasen.

VI.

KYYHKYNEN,

(9.)

"Hei, kyyhky kaunukainen,
Sanoppa, mistä lennät,
Ja mistä voitehetki,
Lentäissä alla taivaan,
Sä liehoat ja seulot?
Mik' oot? mik' ompi työsi?"

"*Anakreon* lähetti
Mun tuonne luoks' Bathyllon,

Tuon haltian nykyisen
Ja valtiaanki kaikkein.
Mun möi *Kytheere* kaunis,
Ja laulun sai minusta.
Mä nyt *Anakreonilla*
Oon työssä tämmösessä;
Ja kirjojansa, näät sen,
Nyt toimitan nopeesti.
Hän irrallen lupaapi
Mun kohta päästävänsä;
Mut vaikka pääsisinki,
Mä orjanansa viivyn.
Miks' täytynee mun lentää
Kankailla, kallioilla,
Ja puissa istuskellen
Helpeitä syöskennellä?
Leip' on nyt ruoka mulla,
Mä saan sen hankkimatta
Anakreonin käsistä.
Hän juuakseinki antaa
Minulle viinojansa;
Mut juotuain mä tanssaan,
Ja varjon haltiaani
Siipeini sulkasilla.
Uneenpa viimen uuvun,
Ja nuokun kanteleella.
Nyt tiät; — mee' jo tiehes!
Mun teit loruisemmaksi,
Kuin on harakka häiy."

VII.

VANHUUS.

(11.)

Sanoovat mulle naiset:
"Vanh' oot jo, ukko rukka.
He peili tässä, kahto,
Mitenk' on pääsi paljas,
Ja ohta hiuksetonna."

Lieneekö pääni paljas,
Ja ohta hiusta vailla,
En tiä; tuonpa tiän,
Mitenkä miesi vanha,
Vaikk' on jo hauta lässä,
Lyö leikit tuot' enämmin.

VIII.

PÄÄSKYNEN.

Mitään mä, pääsky, tehnen
Sinulle, huutokurkku?
Puutunko kimppuhuisi,
Ja leikkelen kynäisi?
Vai viillasenko kohta
Sinulta kielen suusta?
Sen Teereuski tehnyt.
Unesta miksi, lempo,
Varaalla huuollaisi
Bathyllon pois eroitit?

IX.

TAPPIO.

(16.)

Yks' tappeluita Theeben,
Frygein hokeepi toinen,
Mä vaan mun tappioita.
Ei ratsus voittanut mun,
Ei jalkaväk', ei laivat;
Muu joukko, uusi vallan,
Mun voitti — silmäparvi.

X.

JUUA PITÄÄ.

(19.)

Maa multanen se juopi,
Ja puut ne juovat maata.
Ilmaa meretki juovat,
Ja merta päivän tähti,
Ja kuu se juopi päivää.
Miks' siis kinaatte, miehet,
Jos juua myös mä tahdon.

XI.

TYTÖLLE.

(20.)

Frygeinpä kallioille
Niobee kiveksi muuttui,
Ja pääskyläisnä lensi
Pandiionin tytärki.
Mä olla peili soisin,
Jott' aina kahtoisit mun,
Mä vaatteheisi oisin,
Jott' aina kantaisit mun.
Tahtoisin ves'kin olla,
Sun poskes' pestäkseni;
Myös voiet vielä oisin,
Sun, tyttö, voiellakses'.
Sidetpä myös nisilläs',
Ja koorlu kaulallaisi,
Ja kenkäses' mä oisin,
Polettaaksein sinulta.

XII.

PALAVUUS.

(21.)

Tuokaappa, tyttö kullat,
Heti täysi malja mullen.
Minä juomatak jätetty
Palavuueltain jo raukeen.
Tuokaa myös seppeleitä.
Kukat, joilla pääni käärin,
Heti kuivivat otalla.
Kovan polttenham' *Eròtein*

Miten, raukka, suistanen nyt?

XIII.

BATHYLLOLLE.

(22.)

Tähän varjohon, Bathyllos,
Paneumme; puu on pulska.
Norian nenässä latvan
Vapajaapi lehti kaunis.
Sulo-lähdetkin lähellä
Lirisee, manaava luokse.
Kuka paikan nähtyänsä
Ohi käyä hentoneepi.

XIV.

RIKKAUS.

(23.)

Jos rikkaus rahalla
Estäisi kuolemasta,
Kokoilisinpa tuota,
Ja *Tuonen* pois keraltain
Markoilla makseleisin.
Mut jos eloo imehnon
Ei ostoak olekkaan;
Miks' hukkahan mä huokaan,
Ja paapotan pahasti?
Jos viepi kuollo kuiten,
Mitään se kulta auttaa?
Mun suokohot siis juua,
Ja juuen jaaritella
Juur' veikkojen keralla,
Myös vuotehilla vielä
Hyväillä tyttöloitä.

XV.

NEUVO SURUA VASTAAN.

(25.)

Kuin viinat juon ja ryypin,
Makaavat mielalaini.
Mitään mureet, mitäänpä muut
Kujerruksetki voivat?
Mä kuolen, ehk' en soisikkaan.
Turhaanko siis harhailen?
Juokaamme vaan vireesti
Viljaa koreen *Lyaion!*
Viinaapa ryypätessä
Makaavat mielalamme.

XVI.

VIINA.

(26.)

Kuin päässä viina hyökyy,
Makaavat mielalaini.

Silloin rikas kuin Kroisos
Koreesti laulut lasken;
Ja maaten kiehkuroittu,
Mä nauran maailmalle.
Tapelkohot! — mä ryypin.
Tuos pullo mulle, poika;
Toki viinapäin parempi
Kun on kuoliaana maata.

XVII.

RAKKAUS.

(30.)

Rakkauen sitehillään
Rihmoovat Runoneiot,
Kauneullepa tuovat.
Pyytää nyt *Kythereia*
Poikaansak vapauttaa,
Lunnaatkin lateleepi.
Mut jos tuon vapauttaa,
Tuop' ei nyt pakenekkaan;
Orjuus on tätä mieliks'.

XVIII.

MORSIANTEN HENKILUKU.

(32.)

Jos lehdet puissa kaikki
Luettelet minulle,
Jos lasket aaltosetki
Meren lähellä laajan,
Kirjoittamaan sun säädän
Mun morsiammiaini.
Atheenast' paa aluksi
Ees kymmenkunta kaksi,
Viistoista muuta vielä.
Panepa laumat sitte
Korinthon kaupungista;
Sep' ainian Achaia
Koto ollut kaunukaisten.
Lesbosta sitte vielä
Ja Jõniasta saakka,
Rodosta, Kaariasta
Paa naista kakstuhatta.
Noh? — kirjotappa kaikki!
En Syyriasta saanut,
Kanõbost' en mä liion,
En tyttõlöitä Kreetan,
Joss' on *Erõs* kylissä
Ain' ollut kunnioittu.
Ja maininnenko vielä
Gadeiraa loitommalta,
Ja Indiaa ja Baktraa
Mun mielihauteheini?

XIX.

PÄÄSKYNEN.

(33.)

Sä pieni pääskyläinen
 Kesäksi tänne ehdit,
 Ja teet pesäisi täällä;
 Menetpä talveks' taasen
 Niilin ja Memfin maille.
 Mut tuop' Eròs yhekseen
 Pesii syämmessäini.
 Himoista yks' jo lentää,
 Yks' juur' munaksi joutuu,
 Yks' käy jo kuorestansa,
 Ja auki suinpa alti
 Nuo pienet piiskuttaavat;
 Mut vanhemmat *Eròtit*
 Nyt ruokkivatten näitä;
 Ja äsken ruokitut he
 Jo muita taas muniivat.
 Mik' on nyt neuvo mulla?
 Näin monta pois keraltain
 En suita karkotella.

XX.

NUORELLE TYTÖLLE.

(34.)

—' v v | —' v | —' — —' v v | —' v | —' v —' v v | —' v | —' v v | —' v —' — | —' v —' v | —' v v |
 —' —
 v v | —' v v | —' v v | —' v —' v | —' v v | —' v —' v | —' v

Tyttö äläppä pelkää
 Ukkoa valkopäistä.
 Voi älä, vaikka nuori
 Kukoistelet kuin kukka,
 Viero' muiskuja vanhan.
 Näet seppelilöissä
 Mitenkä kukka valkee
 Sopii keralle ruusun.

XXI.

EURÒPEN KUVA.

(35.)

Tuo härkä, poikaseini,
 Zeus totta on minusta.
 Se viepi nyt selässä
 Tytön Sidònalaisen;
 Se ui merenki laajan,
 Ja veet jakaapi sorkin.
 Ei totta härkä toinen,
 Pois mailta mentyänsä,
 Ois merta tuota uinut,
 Ellei se ainukainen.

XXII.

VIINALAU LU.

(39.)

Sulo-viinojen keralla
 Heti rinta riemullisna

Mua laulamaan paneepi.

Sulo-viinojen keralla
Sysäyntyvät mureeni,
Kamatatki mielalaini
Raju-ilmojen rajoille.

Sulo-viinojen keralla
Ilon tuottaja *Lyaïos*
Ihanan kevään kukille
Mua tanssimaan taluupi.

Sulo-viinojen keralla
Kukat kiekkuroiks' punoilen;
Sovitan ne pääni päälle,
Elämää hiljaista kiittäin.

Sulo-viinojen keralla,
Sivelöitty voitellulla,
Minä tyttöäin halailen,
Ja runoilien rakkautta.

Sulo-viinojen keralla,
Avaranki luona maljan
Minä mielellä hyvällä
Elelen poikiin parissa.

Sulo-viinojen keralla
Mun on hyöty ainukainen;
Manalaan sen vien muassa.
Manalaanp' on meno kaikkein.

XXIII.

ERÒS.

(40.)

Eròs ei mettiäistä
Ruusuissa nukkuvaista,
Havannut; sormehenpa
Se pisti. — Piiparorien
Ja huiskutellen kättä,
Hän juosta lennättääpi
Emonsa luoksi, huutain:
"Nyt oon hukassa, äiti,
Hukassa oon, ja kuolen.
Sormeeni siipikäärme
Pienoinen pisti; — tuota
Sanoovat mettiseksi."

Mut äiti näin: "jos pisto
Vaivaapi mettiäisen;
Kuink' eivät jäytänekki
Ne nuolet, joita ammut?"

XXIV.

TETTIKS.

(43.)

Sua, *Tettiks*, autuaaksi
Kehun, kuin sä puun nenässä,
Ravinnoittu kastehelta,
Kuninkaan tavalla laulat.
Omas' ompi kaikki tyyni,
Mitä maassa kasvoaapi,
Mitä mehtäkin tarjoopi.
Rakastettu maaväeltä
Sinä oot, et heitä haittaa;
Ja imeeksi ihmisille

Suven ennustat suloisen.
Rakas oot Runottarille,
Rakas *Foibollenki* varsin,
Joka soiton anto sullen.
Sua ei vanhuus vioita,
Maanlapsi laulavainen,
Veretön ja vaivatonki;
Jumaloinpa verta lienet.

XXV.

UNONEN.

Näjin unta juoksevaini;
Oli hartioilla siivet.
Ja *Eròspa*, jolla suuri
Oli paino pohkioilla.
Ajo jälkehen, ja sautto.
Mitä tuo nyt merkinneepi?
Tosin, että ahdistettu
Usioilt' *Eròtiloilta*,
Minä muista irti pääsen,
Tähän ainuaanpa puutun.

XXVI.

EROKSEN NUOLET.

(45.)

Tuo ukko *Afrodiiten*
Leemnolla ahjossansa
Vasamat *Eròtiloitten*
Teräksestä telkyttääpi.
Väkäset *Kytheere* sitten
Metosessa karkaseepi,
Sivelee *Eròs* sapelia.
Tähän tappelusta Aares
Tuli kalpo käissä kerran;
Sepä moitti nuolt' *Eròksen*.
Ja *Eròs* sanoo: "Täm' ompi
Kova kyllä. Koitteleppas."
Vasaman nyt Aares otti;
Ja hymyili tuo *Kytheere*.
Sep' on urho uikertaapi:
"Kova on, he, vie se poies."
Ja *Eròs* "sen saat" sanoopi.

XXVII.

LEMPI.

(46.)

Paha on rakastamatta;
Paha myös rakasna olla;
Pahin kaikist' ompi saaha
Häijt rukkaset tytöltä.
Sukuhun ei suostu Lempi.
Äly tallataan ja taito.
Hopioo nyt vaan haluuvat.
Periköönpä hukka hurjan,
Jok' esin rakastu tuohon.
Se jo vanhimmat vihoitti,

Veliet se vierastutti,
Teki tappelutki tuimat.
Ja me rakkahat nyt oomme
Paki turmion alaiset.

XXVIII.

VANHASTA UKOSTA.

(47.)

Iloisna äiä kaunis!
Ja poika tanssiessa.
Se ukko, kuin hän tanssii,
On vanha hiuksiltansa,
Mut mieleltäänpä nuori.

XXIX.

AFRODIITEN KUVA, PIIRRETTY DISKOS NIMISEHEN KIEKKAAN.

(49.)

Kuka tuon meren kuvaili?
Mikä taito taivahainen
Lato lainehenki vielä
Meren aukian selälle?
Kuka myös meren ylitte
Pani kaunihin *Kytheeren*,
— Oli järki sillä oiva —
Jumaloin emon ikuisen?
Sepä näytti tuon alasti;
Mitä silmillem' ei suonut,
Peto lainehilla peitti.
Yli aaltojen ajellen,
Jäkälämpä myös tavalla
Tyvenällä tuuvitellen
Vetosen se niinkuin laiva
Sysäjääpi vieriltänsä. —
Punaviin nisäin ylitte,
Korian alaite kaulan
Jakauupi aalto aina;
Ja *Kytheere* vein urassa
Vilajaapi kuin kupukka
Sinikukkien keralla. —
Ilopiossa heiskaroivat
Merihyljetten selässä
Himo, Lempi myös, hymyillen
Kokehille kuolevaisten. —
Kalojenki käyrä karja,
Värehillä kieriskellen,
Remuaa keralla *Kyyprin*;
Sepä uipi, suu hymyssä.

XXX.

RAKKAAT.

(53.)

Kupeissa poltinmerkki
Hevoilla ompi varma;
Ja miesi Partholainen
Jo arvataan lakista.
Myös rakkahatki kohta

Mä nähtyän eroitan.
Niill' on syämmissänsä
Yks' poltinmerkki pieni.

XXXI.

VANHUUS.

(54.)

Hapeneet jo harmaantuuvat
Lumivalkonen on pääni.
Ilon aika armahainen
Ohi myös; hampaat hajoovat
Ja enään ei päivää monta
Ole riemullista mulla.
Usiasti tuota itken,
Manalaista muistellessa.
Kita Tuonen ompii julma;
Meno sinne kauhistaapi.
Yletäk ei saata sieltä,
Joka sinne joutu kerran.

XXXII.

THRAAKIAN TYTÖLLE.

(58.)

Miksi, varsa Thraakiasta,
Silmin karsahin katellen,
Vierot vimmapäin, ja luulet
Etten tietänek mitään?
Tiiä' se, koreesti sullen
Suitet suuhun solmiaisin;
Ohjatenpa myös osaisin
Kiistamäärät kiiättää.
Nyt sä liehut laitumilla
Kirmaellen kiirahasti.
Etpä vielä oo tavannut
Ratsumiestä oikiaa.

XXXIII.

(60.)

Jopa kuollo joutukoon!
Toisin ei tulle
Ero näistä mielaloista;
Ei ikinänsä.

XXXIV.

(67.)

Ei mullen rakas oo, joka kolpakon ääressä juuen
Riitoja virkkailee, itkuja tappelujen;
Mut joka *Laulannon* sekä *Kyyprin* lahjoja muistain,
Kertoilee ihanaa riemua rakkauen.

LAULU SAPFOLTA.

RAKASTETULLE TYTÖLLE.

Mies miekkoinen, jumaloinki verta
On se mielestäin, joka vastapäätäs
Istuen viipyy, ja puheesi kauniin
Kuiskehen kuulee;

Tai näkee sun suus' hyminän suloisen.
Tuo jo rinnassain syämen sytyttää.
Mutta kuin silmäs' minä nään, katoopi
Ääniki kohta.

Kieli kangistuupi, ja jäytäväinen,
Poltto suonissain mua runteleepi;
Silmäin peittää pimeys, ja korvatkin kohiseevat.
Myöspä kasvoiltain hiki kylmä käypi,
Vielä ruumiskin vapisee, ja ruohoo
Kalviamp', kuolleen näköseksi muutun,
Henkiä vailla.

SELITYKSIÄ.

I.

V. 1, 2. *Laulaa Atreidiloita, Laulaa Kadmookin aivon.* Sanalla *Atreidiloita* ymmärretään tässä (niinkuin Ramler, mainio Saksalainen arvelepi) ei ainoastaan Atreuksen poikia, Agamemnoa ja Menelaaoa, vaan hänen koko sukukuntaansa. Tämän suvun urhoollisten sekä miesten että vaimoin kovat onnen kohtaukset tarjosivat Greekalaisten Runojoille yltäkyllin aineita *Tragòdioita* eli surukuvauksia kirjottaissa; samati myös *Kadmon* onnettomat lapset ja jälkeiset. Anakreon ilmoittaa siis yrittäneensä *Tragòdioita* kirjottamaan, mutta että luonto veti häntä runoilemaan rakkautta. — Ramler sanoo: muuta ei näy näissä värsyissä ymmärrettävän.

V. 5-7. *Mä kielet vasta vaihoin, Mä vaihoin kanteleenki, Ja soitin työt Heerakleen.* Näillä vaihetuilla kielillä ja kanteleella Anakreon kaiketi osottaa toista Runolaatua, nimittäin *urolaulua*; ja ilmoittaa nyt koettaneensa runoilla vielä Heerakleenki mainioita urotöitä; mutta sanoo, ettei tämäkään ainet ollut sopiva hänen luonnollensa, joka vaan mieli rakkautta laulaa.

II.

V. 11. *Laapuri* — merkihtee samaa kuin *keihäs*,

III.

Eròs (Suomeksi *rakkaus*) oli Greekalaisilla taivaallinen olento, rakkauen nostaja ja haltia. Tämä pienonen, ihana ja siivillä varustettu poika liikku ympäri mailmaa, tulisoitto käessä ja olalla viini (*pilkoger*) ja jousi, jolla hän ampu ihmisiä syämmeen ja sytytti heissä rakkauen. — Pian samankaltasta ylenlonnollista olentoa myös meidänki esivanhimpamme muinen kunnioittivat, ja vanhoissa Runoissa sitä *Lemmeksi* mainitaan; jonka sanan luulisin myös rakkautta merkihtevän. Senpä tähän olenki paikottain, koska Laulun luonnet sitä salli, Eròsta tällä Suomalaisella nimellä nimittänyt.

V. 1-3. *Syän-yöllä, koska Arktos Aleneepi, kääntyen jo Käsivarrellen Boòteen.* *Arktos* on sama tähteikkö, jota Suomalaiset *Otavaksi* nimittävät, ja joka puoli-yön aikana on alimmallaan. Lähellä tätä on toinen tähteikkö, *Boòtes* nimeltä, jota Greekalaiset, niinkuin myös usein muitaki tähtiä, kuvailivat ihmisen haamalla. Tästä ymmärrämme, miksi Anakreon sanoo, että *Arktos* puoli-yön aikana kääntyy *Boòteen* käsivarrelle.

V.

V. 8. *Lyaios* eli *Bakhos* oli viinojen jumala. Nimi *Lyaios* (Suomeksi *Kirvottaja*) lienee siitä alkunsa saanut, että viina kirvottaapi kielet.

VI.

V. 8. *Bathyllos* oli nuori, kaunis poika, jota Anakreon erinomattain rakasti ja hyväili.

V. 11. *Kytheere*, jota myös nimitettiin *Kythereia*, *Kyypris*, *Afrodiite*, *Kallos*, on Kauneus, oli Zeus nimisen Greekalaisten pää-jumalan tytär, kauneuden esikuva ja rakkauten (Erosin) äiti.

VIII.

V. 7. *Sen Teereuski tehnyt*. Teereus, kuningas Thraakiassa, oli nainut Proknen, Ateenan kuninkaan Pandiionin tyttären. Tällä Proknella oli sisar nimeltä Filomeela, jonka Teereus väkisin makasi. Tehtyä sen leikkasi hän Filomeelalta kielen suusta, jottei tämä muka taitaisi ilmi antaa tätä häpiätyötä. Sitten salpasi hän Filomeelan yksinäiseen mehtämökkiin. Mutta Prokne, saatua tieon tästä, pelasti sisaren, piilotti sen huoneessa, ja kostaaksensa Teereuksen julmaa kataluutta, hakkasi *Itys* nimiseltä pieneltä pojaltansa, jonka hän Teereukselle oli synnyttänyt, pään poikki, keitti ruumiista ruan ja syötti sen isälle. Teereuksen ruulla ollessa ilmestyi Filomeela ja viskasi hänen eteensä pojan verisen pään. Teereus tarttu nyt miekkaansa, ja ajo sisaria takaa. Mutta samalla Jumalat — niinkuin satu kertoo — muuttivat Teereuksen tarhapölköksi. Filomeela, joka metässä oli onnettomuuttansa päivittänyt, muuttui yöraastaaksi, ja Prokne pääskyseksi, jolla vielä merkiksi tapetun Ityksen verestä on punanen pilkku leuan alla.

IX.

V. 1, 2. *Yks' tappeluita Theeben, Frygein hokeepi toinen*. Frygein tappeluilla ymmärretään *Troian* sotaa. *Tròas*, jossa tämä sota tapahtui, oli Vähän Frygian aluetta.

XI.

V. 2. *Niobee* oli Tantalosin tytär. Satu kertoo, että Apollo ja Diaana (molemmat jumalalliset olennot) nuolilla olivat ampuneet Niobeen kaikki lapset kuoliaksi, ja että se surusta oli muuttunut kiveksi. Luultavasti on tämä satu saanut alkunsa siitä, että Frygian kallioilla seisoi kivi, joka kaukaa kahtovalle näytti itkeväisen vaimon.

V. 4. *Pandiionin tytär* on sama Prokne, josta jo ennen mainittiin.
Lue VIII. v. 7.

XII.

V. 5. *seppelitä eli kiehkuroita*. Ruot. *blomsterkransar*.

XVI.

V. 3. *Kroisos* oli Lyydian rikkaueltansa mainio kuningas.

XX.

V. 5. *Muisku* merkihtee samaa kuin *Suutelus*.

XXI.

Euròpe, jonka kuvaa Anakreon jollenkullen pojalle on tässä selittävinään, oli Sidonin se on Foinikian kuninkaan Ageenorin tytär. Tämän oli Zeus — niinkuin satu kertoo — miellyttänyt sillä keinoin, että hän muutti ihtensä härän haamuun. Euròpe, joka paimensi lehmiä Foinikian rannoilla, rupesi nyt tämän kanssa leikittämään, ja nousi viimen sitä selkään. Mutta härkäpä lähti mereen uimaan, ja vei neion myötänsä aina Kreetan saarelle. Sinne tultua Zeus taas otti miehen muotonsa ja makasi Euròpen. Tämä synnytti lapsia, jotka sitte sanotaan kansoittaneen meidän hänen nimellensä Euròpaksi mainitun mailman osan.

XXIV.

Tettiks on lentävä sirkka, joka oleskelee puissa Aasian maalla. Tämän laulu oli vanhoin mielestä erinomattain kaunis.

V. 13. *Foibos eli Apollo* oli soiton ja ampukeidon jumala.

XXVI.

V. 1. — *ukko Afrodiiten* se on *Heefaistos*, joka oli Kyttheeren eli Afrodiiten aviomies ja taitava Seppä. Leemnon saarella oli hänen pajansa, jossa hän tako muien jumaloin tarpehia.

V. 8. *Aares* oli sotien jumala.

XXVII.

Lempi on tässä laulussa sama olento kuin *Eròs eli rakkaus*.

V, 3, 4. *saaha rukkaset* on Ruot. *få korgen*.

XXX.

V. 1, 2. *kupeissa poltinmerkki Hevoilla ompii varma*. Greekalaisilla oli tapana polttaa merkit hevosihinsa. Muutamilla oli *koppa* niminen merkki kupeessa, ja näitä nimittivät *koppatias* eli *koppaforos*. Toisia nimitettiin *samforos*, ja niillä oli merkinä C. Mitä näillä merkeillä osottivat ei tarkoin tietä; kukatiesi hyvää taikka huonompaa hevoslaatua.

Viiteselitykset:

[1] Suomen kielessä ei ole yhtään kirjainta eli puustavia, jolla olisi aivan sama ääni, kuin Greekalaisten *o*:lla, ellei *uo* arveltaisi tätä ääntä paraite vastaavan. Mutta koska *uo*, kirjoitettuna vieraassa sanassa, tekisi sen usein tuntemattomaksi, olen sen tähden tämmösiä muukalaisia nimiä koetteeksi kirjottanut näin: *Jònia, Eròs, Euròpe*; jotka nimet kuitenkin ovat aivan niin luettavat kuin; *Juonia, Eruos, Euruope*, Tätä olen tehnyt mainion vasta kuollehen Prof. Raskin mukaan, joka kirjoitaisi Lapin ja Suomen kieltä seuraa aivan eri tapaansa. Pitkiä ääniä *aa, ee, ii, oo, uu, yy, ää, öö* kirjottaa hän *á, é, í, ó, ú, ý, æ', ö'*, e.m. *ottá* (ottaa); ja äänet *oa (ua), ie, uo, eä, (iä), yö*, joita hän nimittää *Forslagsselvlyde*, merkitään häneltä näin: *à, è, ò, æ` , ö`*, (huom: ei grave-merkkiä) niinkuin *tòli* (tuoli). Lue Lappisk Sproglære af R. Rask. Köph. 1832. Tämä keino olisi minusta varsin sopiva, ja kirjottajaille paljo huokiampi.

[2] Polvi on *pitkä* kahesta syystä: *luonnostaan ja positionin* kautta.

a. *Luonnostaan* *pitkä* on se polvi, jonka äänike (vokal) taikka on *pitkä*, se on, niinkuin tätä Suomen kielessä nykyään merkitään, kaksinkertasena kirjoitettu e.m. sanassa *paatuu*; taikka kaksääntäväinen (tveljudande), niinkuin sanoissa: *pouta, lyön, suora*.

b. *Positionin* *kautta* *pitkä* polvi on se, jossa kaksi taikka kolme konsonanttia suorastaan seuraavat äänikettä, niinkuin sanoissa *putki, karttu*.

Muistutetaan: että *Positio* sanojen ensimmäisessä, kolmannessa, viiennessä, seihtemännessä j.n.e. polvessa, se on, niissä polvissa, joita *aksentolla* puhutaan, aina tekee polven pitkäksi, niink. sanassa *lõppumáttomámpiénki*; vaan ei samati toisessa, neljännessä, kuuennessa, kaheksannessa j.n.e., jotka polvet ovat, miten sattuu, milloin pitkät milloin lyhyet (*ancipites*), niink. *ónnéttomílle* elikkä *ónnéttomílle*.

Polvi on *lyhyt*, jossa äänike on lyhyt, se on, yksinkertasena kirjoitettu, ja jossa ei liion ole *positionia* e.m. sanoissa *tapa, puheli*. Muist: Tällainen polvi ei saa koskaan pitkänä piittää, muuten siitä usein, varsinki laulaissa, syntyypi erehys, niink. sanoissa *tuli ja tuuli, puhun ja puuhun, suren ja suuren*, ja muissa.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LAULUJA ANAKREONILTA, YNNÄ MYÖS LAULU
SAPFOLTA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set

forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and

the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation

requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.